

طب سنتی

www.ketab.ir

دکتر حوادکر معلی

سرشناسه: کرمعلی، جواد، ۱۳۴۸ -
 عنوان و نام پدیدآور: طب سنتی / مولف جواد کرمعلی .
 مشخصات نشر: قم: آوای زیستن، ۱۳۹۵
 مشخصات ظاهری: ۳۱۲ ص.
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 یادداشت: کتابنامه .
 موضوع: پزشکی سنتی
 رده بندی کنگره: ۱۳۵۸/ک ۲۴۵ ۱۳۹۲
 رده بندی دیویی: ۶۱۰
 شماره کتابشناسی ملی: ۳۱۵۴۹۲۰

طب سنتی

- ♦ نویسنده دکتر جواد کرمعلی
- ♦ ناشر آوای زیستن
- ♦ چاپ و لیتوگرافی شریعت
- ♦ سال و نوبت چاپ اول ۱۳۹۵
- ♦ تیراژ ۵۰۰
- ♦ قطع رزایی
- ♦ طراح و صفحه آراء گرافیک
- ♦ شابک ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۲۲۴-۲۰-۲

قیمت: ۲۲۰۰۰ تومان

مرکز پخش:

قم: خیابان فاطمی، کوچه ۱۳ پلاک ۷، تلفن: ۰۲۵۳۷۸۳۶۶۹۲

ساری، احمدی: ۰۹۱۱۱۵۸۲۸۵۴

گیلان، پورابراهیم: ۰۹۱۱۳۴۲۴۵۷۳

شیراز، راد: ۰۹۱۷۳۰۰۶۶۹۶

فهرست مطالب

۲۱	پیشگفتار
۲۱	تاریخچه
۲۲	طب سنتی در ایران
۲۳	اصول اولیه طب سنتی در ایران باستان
۲۳	درمان بیماریها با طب سنتی
۲۶	طب در جهان
۲۷	بنیاد اساسی
۲۷	یافته‌های جدید در مورد مزاج
۲۸	دارو شناسی
۲۹	داروهای منضج
۲۹	داروهای مرکب

۲۹	مزاج داروها
۲۹	اشتباه مرسوم در ماهیت پزشکی سنتی
۳۰	تشخیص یا بیماری یابی
۳۱	گیاه درمانی
۳۱	گیاه درمانی
۳۲	طب سنتی
۳۲	تشخیص بیماری در طب سنتی
۳۳	انواع بیماری
۳۳	نشانه شناسی
۳۳	تشخیص به وسیله درد
۳۴	بیماری عامل بیماری
۳۴	معیارهای مزاج شناسی بیماری
۳۵	عامل سرماخوردگی
۳۷	آیورودا
۳۷	اصول آیورودا
۳۹	اصطلاحات دارویی پزشکی سنتی
۳۹	اصطلاحات خواص
۴۰	تفسیر و توضیح نامها

۵۶	عطر درمانی
۵۹	انعکاس درمانی
۵۹	تاریخچه
۶۰	چگونگی اجراء
۶۰	کاربردها
۶۱	چگونگی عملکرد
۶۲	ایارج لوغایا
۶۲	خواص
۶۲	ترکیبات
۶۳	میزان مصرف
۶۳	باد کش
۶۳	بلغم
۶۴	علائم غلبه بلغم
۶۵	علت
۶۵	درمان
۶۶	خلط‌های چهارگانه
۶۷	تاریخچه
۶۹	هضم غذا و نحوه تولید خلط‌های چهارگانه
۷۰	انواع غذاها و تاثیر آنها در صحت و بیماری

۷۲		خنازیر
۷۲		علائم بیماری
۷۲		تشخیص
۷۳		داروی گوارشی
۷۳		طرز تهیه
۷۳		تقسیم بندی
۷۳		دیانیتوس
۷۳		واژه شناسی
۷۴		تشریح
۷۴		درمان‌های پیشنهادی
۷۴		دیدگاه پزشکان طب جدید
۷۸		دیدگاه پزشکان طب سنتی
۷۹		بروز مشکل نگرشی
۸۰		بحران دارو
۸۵		طب سنتی و نگرش آن
۸۷		مردم و طب سنتی
۸۹		حجامت
۹۱		تاریخچه
۹۲		حجامت و علم پزشکی
۹۳		تحقیقات علمی

- ۹۴.....عوارض جانبی حجامت
- ۹۴.....موسسه تحقیقات حجامت ایران
- ۹۵.....دیدگاه‌ها در باب حجامت
- ۹۵.....تقدم اهدای خون بر حجامت در شرایط خاص
- ۹۶.....اهدای خون به عنوان جایگزینی بی خطر برای حجامت
- ۹۷.....خواص درمانی عسل
- ۹۸.....ویژگی‌ها
- ۹۸.....رنگ
- ۹۸.....فواید
- ۹۹.....فواید دارویی و درمانی
- ۱۰۱.....عسل در درمان رماتیسم
- ۱۰۲.....تولید عسل
- ۱۰۳.....ترکیبات
- ۱۰۴.....تقسیم‌بندی انواع عسل
- ۱۰۵.....رس کردن (شکرک زدن)
- ۱۰۶.....عسل از دیدگاه بزرگان
- ۱۰۷.....عسل در مصر باستان
- ۱۰۷.....عسل در یونان باستان
- ۱۰۷.....عسل با موم
- ۱۰۸.....ذات‌الجنب
- ۱۰۹.....روغن سیاه

۱۰۹.....	روغن کرچک.....
۱۱۰.....	کاربرد.....
۱۱۰.....	ریزش مو.....
۱۱۱.....	حرارت غریزی (متابولیسم باز آل) و ریزش مو.....
۱۱۲.....	شونده ها.....
۱۱۲.....	روش ها.....
۱۱۵.....	سر درد.....
۱۱۵.....	علت بروز سر ردها.....
۱۱۶.....	انگیزه های سر درد.....
۱۱۶.....	انواع سر درد.....
۱۱۷.....	توصیه ها.....
۱۱۸.....	ارتباط اعضاء در بروز بیماری.....
۱۱۹.....	سرطان.....
۱۱۹.....	تفاوت ورم سرطانی با ورم سخت.....
۱۱۹.....	شناخت ظاهری.....
۱۲۰.....	سابقه و عضو مبتلا.....
۱۲۰.....	انواع.....
۱۲۱.....	سرکه.....
۱۲۱.....	تولید سرکه.....
۱۲۱.....	گونه های سرکه.....

- ۱۲۳..... خاصیت پاک کنندگی
- ۱۲۳..... مصرف دارویی
- ۱۲۴..... سونا
- ۱۲۴..... سونا خشک
- ۱۲۴..... اجزای تشکیل دهنده سونا
- ۱۲۵..... نکات ایمنی
- ۱۲۵..... قرابادین
- ۱۲۵..... نام داروها
- ۱۲۵..... اصلاح طعم
- ۱۲۶..... بدرقه دارو تا اندام هدف
- ۱۲۶..... سرعت عمل در تاثیر
- ۱۲۶..... کاهش سرعت سیر دارو برای کفایت تاثیر
- ۱۲۷..... مزاج مرکب
- ۱۲۷..... قولنج
- ۱۲۸..... ماهی درمانی
- ۱۲۸..... مزاج
- ۱۲۹..... تعریف
- ۱۲۹..... عناصر چهار گانه
- ۱۲۹..... انواع مزاج
- ۱۳۰..... تاریخچه

۱۳۱.....	تبیین
۱۳۴.....	مزاج گرم و مزاج سرد
۱۳۵.....	متابولیسم باز آل
۱۳۶.....	تطبیق
۱۳۸.....	تطبیق منابع
۱۳۹.....	توضیح مهم
۱۳۹.....	بیماری های سه مزاج
۱۴۱.....	بنیاد اساسی
۱۴۱.....	روش تشخیص مزاج
۱۴۳.....	مزاج و سال های عمر
۱۴۳.....	مزاج و فصول سال
۱۴۳.....	مزاج و جنسیت
۱۴۴.....	مزاج مرکب
۱۴۵.....	مسواک (گیاهی)
۱۴۵.....	پیشینه
۱۴۵.....	فواید
۱۴۵.....	معجون
۱۴۶.....	معجون امروسیا
۱۴۶.....	ترکیبات
۱۴۶.....	نسخه قانون ابن سینا

۱۴۷.....	نسخه کتاب خواص الاشياء
۱۴۷.....	صفت آن
۱۴۷.....	معجون سوطيرا
۱۴۷.....	خواص
۱۴۸.....	ترکیبات و طرز تهیه
۱۴۹.....	معجون سهل
۱۴۹.....	ایارج ها
۱۴۹.....	مزیت
۱۴۹.....	معجون مصطکی
۱۴۹.....	خواص
۱۴۹.....	روش تهیه و مصرف
۱۵۰.....	منضج
۱۵۰.....	عملکرد
۱۵۰.....	خلطها و عمل نضج
۱۵۱.....	مومیا
۱۵۱.....	نزله و زکام
۱۵۱.....	عوارض
۱۵۲.....	پراکندگی جغرافیایی

- هیضه ۱۵۳
- راهی طبیعی برای از بین بردن خال صورت ۱۵۳
- گزنه تسکین دهنده آلرژی ها ۱۵۵
- جوانه ها؛ مولتی ویتامین های طبیعی ۱۵۶
- دانه جوانه زده غنی تر است ۱۵۶
- خواص جوانه حبوبات با جوانه غلات برابری می کند ۱۵۷
- هر جوانه ۱۰۰ ریت دارد ۱۵۸
- جوانه ها در تغذیه انسان چه نقشی دارد؟ ۱۵۹
- ردپای جوانه ها در غذای کودک ۱۵۹
- پودر جوانه خوب است، اما ۱۶۰
- کشمش میوه ای خشک برای کاهش وزن ۱۶۰
- خواص روغن گل گاوزیان ۱۶۱
- هندوانه بهترین برطرف کننده تشنگی ۱۶۲
- خواص هندوانه ۱۶۲
- ویتامین های هندوانه ۱۶۳
- خاصیت هسته هندوانه ۱۶۳
- سایر خواص هندوانه ۱۶۴
- تذکراتی درباره مصرف هندوانه ۱۶۴

- آفت زدایی با گیاه دم اسب ۱۶۴
- فواید آب کرفس ۱۶۷
- آب کرفس و پوست و مو ۱۶۸
- آب کرفس و فشار خون ۱۶۸
- آب کرفس و سرطان ۱۶۹
- آب کرفس و التهاب مفاصل ۱۶۹
- آب کرفس و کلسترول ۱۷۰
- آب کرفس و بی خوابی ۱۷۰
- آب کرفس و اشتها ۱۷۰
- آب کرفس و سنگ های مجاری ادراری ۱۷۱
- آب کرفس و یبوست و هضم غذا ۱۷۱
- آب کرفس و پوست و مو ۱۷۲
- آب کرفس و فشار خون ۱۷۲
- آب کرفس و سرطان ۱۷۳
- آب کرفس و التهاب مفاصل ۱۷۳
- آب کرفس و کلسترول ۱۷۴
- آب کرفس و بی خوابی ۱۷۴
- آب کرفس و کنترل وزن ۱۷۴
- آب کرفس و سنگ های مجاری ادراری ۱۷۵
- آب کرفس و یبوست و هضم غذا ۱۷۵

- ۱۷۵..... خاصیت های تخم کدو
- ۱۷۶..... با اسفناج ضدسرطان شوید
- ۱۷۸..... اسفناج و سلامتی استخوان ها
- ۱۸۱..... اسفناج و سلامتی استخوان ها
- ۱۸۲..... تخم طالبی منع فیر غذایی
- ۱۸۴..... شاتوت، موای ویتامین طبیعی
- ۱۸۵..... خار مریم و سم زدایی از کبد
- ۱۸۶..... درمان موخوره با رزماری
- ۱۸۷..... درمان بیماری ها با سیاه دانه
- ۱۸۸..... میخک گنجه آنتی اکسیدان ها
- ۱۸۹..... نگاهی به خواص میخک در طب سنتی ایران
- ۱۹۰..... میخک در طب سنتی ایران
- ۱۹۳..... روغن هایی برای تسکین درد
- ۱۹۴..... خواص برخی گیاهان و میوه ها
- ۱۹۵..... پرتقال
- ۱۹۷..... سیر
- ۲۰۰..... خواص بامیه
- ۲۰۲..... خواص کلم
- ۲۰۴..... خواص شلغم

۲۰۶	خواص گشنیز
۲۰۸	انگور
۲۱۱	کشمش
۲۱۱	هویج
۲۱۳	زرشک
۲۱۴	اسپند
۲۱۶	عنا ب
۲۱۷	شنبلیله
۲۱۹	لیمو عمانی
۲۲۱	هندوانه ابو جهل
۲۲۱	فلفل سفید
۲۲۲	پنج انگشت
۲۲۳	عروسک پشت پرده (گیاه)
۲۲۵	گل همیشه بهار
۲۲۵	غاسول
۲۲۶	مورت (گیاه)
۲۲۹	ازگیل
۲۳۱	باریجه
۲۳۳	شیرین بیان
۲۴۰	گلرنگ
۲۴۲	دانستنی های عرق نعنا
۲۴۶	بهار نارنج

۲۴۸.....	جینسنگ
۲۵۴.....	کندر (گیاه)
۲۵۵.....	خنا
۲۵۷.....	سجده
۲۵۸.....	هل سیاه
۲۵۹.....	آقطی سیاه
۲۶۳.....	شوید
۲۶۶.....	خشخاش
۲۶۸.....	ماش
۲۷۰.....	باقلا
۲۷۰.....	بارهنک
۲۷۲.....	اسپرزه
۲۷۴.....	به لیمو
۲۷۶.....	دارابی
۲۷۷.....	روئینه زرین
۲۷۹.....	روناس
۲۸۱.....	خواص بادرنجویه
۲۸۳.....	خواص پونه
۲۸۵.....	خواص خیار
۲۸۸.....	خواص گیلان
۲۹۰.....	خرمالو
۲۹۱.....	خواص ترب

۲۹۴.....	خواص توت سفید.....
۲۹۵.....	خواص توت سفید.....
۲۹۷.....	خواص آلو.....
۲۹۹.....	خواص زرد آلو.....
۳۰۰.....	خواص جعفری.....
۳۰۳.....	چای ترش.....
۳۰۴.....	مریم گی.....
۳۰۵.....	برگ سنا.....
۳۰۶.....	میخک صدپر.....
۳۰۸.....	ختمی.....
۳۰۹.....	گلنار.....
۳۰۹.....	سکنجین.....

پیشگفتار

پزشکی سنتی یا طب سنتی (Traditional medicine) زمینه‌ای پر قدمت و متنوع است، که به توصیف و بررسی آن دسته از سیستم‌ها و دانش‌های پزشکی می‌پردازد، که در طی سده‌های پیشین و قبل از دوران طب مدرن، در جوامع گوناگون بشری بوجود آمده است.

طب سنتی به دو بخش نظری و عملی تقسیم شده است که طب نظری شامل:

۱. امور طبیعی ۲. اسباب و علل و ۳. دلایل و علایم می‌باشد و طب عملی به سه بخش:
۱. تدابیر ۲. دارو درمانی و ۳. احوال یعنی تقسیم می‌گردد.

پزشکی سنتی تنها روش درمانی است که در بر پایه مزاج شناسی استوار است. تغییر مزاج به گرمی، سردی، رطوبت و یا یبوست و متعاقب آن غلبه یک یا چند خلط از اخلاط چهارگانه و یا برعکس، به سبب تغذیه، روش زندگی، اقلیم، سن، شغل، رفتار و... باعث خروج مزاج فرد از اعتدال شده و علایم آن بروز می‌کند.

تاریخچه

در اوایل تاریخ بشر، زمانی که تالیفی وجود نداشت و تجربیات بصورت نقلی انتقال می‌یافت، جهت تداوی بیماران و استفاده از تجربیات افراد، بیماران را در کنار راه‌های پر رفت و آمد قرار می‌دادند و از افراد رهگذر در خصوص راه‌های معالجه این نوع بیماری راهنمایی می‌خواستند. هر کسی به فراخور اطلاعات و تجربیات خود، توصیه‌ای می‌نمود. مثلاً شخصی می‌گفت: در شهر ما هم یک نفر به این

بیماری مبتلا شده بود و از داروی فلان، یا گیاه فلان دارویی ساخته و به آن بیمار دادند. بعد مصرف این دارو بیماری او رفع گردید.

رفته رفته کسانی به این موضوع علاقه پیدا کرده و به جمع آوری این اطلاعات و تحقیق و گسترش آنها روی آوردند. بدین صورت نخستین مجموعه‌ها در طب شکل گرفت.

طب سنتی در ایران

طب سنتی در ایران در ایران قدیم، خدمات طب سنتی و اسلامی تنها توسط حکیم‌های آن زمان ارائه می‌شد. در اوایل قرن گذشته، هنگامی که با تمدن غربی پس از رنسانس علمی اروپا مواجه شدیم، با احساس حقارت در برابر تکنولوژی آنها، یک باره از گذشته درحسان علمی خود به خصوص در رشته طب سنتی بریدیم و با توسعه طب آلوپاتی و بی‌مهری نسبت به حکیم‌ها و روش‌های درمانی طب سنتی، به تدریج تعداد آن‌ها رو به کاهش نهاد و کتب علمی شان در کتابخانه‌ها مهجور ماند، یا به وسیله عمال غرب به تاراج رفت. ما هم برای این که متهم به واپسگرایی نشویم، آنچه که از پدران خود به ارث برده بودیم، بیرون ریختیم، در حالی که غربی‌ها علی‌رغم تظاهر به آتش زدن کتب طب سنتی، با شیوه‌های مختلف، گنجینه‌های ارزشمند طب سنتی را ربوده و با استخدام مترجمین عرب اقدام به ترجمه متون و تحقیق و تفحص در مفاهیم علمی آن نمودند. اکنون که بیش از صد سال از زمان تاراج آن سنت‌ها و میراث‌ها گذشته است، دیدیم که ما نیز در همکاری با آنها در طی چند دهه، میراث هزار ساله خود را آتش زده ایم، لذا به تدریج دستی بر چشم‌هایمان کشیده و می‌خواهیم از خواب گران برخیزیم.